

TVIRTINU

Lietuvos transporto saugos administracijos

Genius Lukošius

2023-09-

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada

2023-09-29 Nr. PTAE-

Vilnius

<p>1. Viešojo sektoriaus subjektas, kuriame atliktas Korupcijos pasireiškimo tikimybės (toliau – KPT) nustatymas (veiklos sritis (-ys), kurioje (-iose) buvo atliekamas KPT nustatymas, trumpas jos (-ų) aprašymas).</p>	<p>KPT nustatymas atliktas Lietuvos transporto saugos administracijoje (toliau – LTSA, Administracija) Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos iniciatyva, vadovaujantis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių 2023–2025 m. korupcijos prevencijos veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2023 m. kovo 27 d. įsakymu Nr. 3-138 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių 2023–2025 m. korupcijos prevencijos veiksmų plano patvirtinimo“ 4.3 p.; Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių korupcijos prevencijos tvarkos aprašu, patvirtintu 2021 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. 3-307 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro valdymo sričių korupcijos prevencijos tvarkos aprašo patvirtinimo“.</p> <p>KPT nustatymas buvo atliekamas Lietuvoje išduodamų leidimų vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklos srityje.</p> <p>2019 m. rugsėjo 26 d. Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso pakeitimo įstatymo XIII-2444 8 straipsniu (įsigaliojo 2020-07-01) nustatyta, kad Leidimus išduoda, Leidimų galiojimą sustabdo, Leidimų galiojimo sustabdymą ar Leidimų galiojimą panaikina LTSA susisiekimo ministro</p>
---	---

	<p>nustatyta tvarka¹. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 8² straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 3-768 „Dėl Leidimų vežti keleivius už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi išdavimo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintos Leidimų vežti keleivius už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi išdavimo taisyklės. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 18¹ straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras 2012 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 3-80 „Dėl Keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi taisyklių patvirtinimo“ patvirtino Keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi taisykles. LTSA valstybinės kelių transporto priežiūros įgaliojimus nustato Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksas, Viešojo administravimo įstatymas, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas ir susisiekimo ministro tvirtinami keleivinio kelių transporto priežiūros nuostatai².</p>
<p>2. Asmenys (subjektai), atlikę viešojo sektoriaus subjekto KPT nustatymą</p>	<p>KPT nustatymą Lietuvos Respublikoje išduodamų leidimų vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą (toliau – Leidimas) veiklos srityje atliko Teisės ir rizikų valdymo skyriaus patarėjos Lauros Kisieliūtės-Baltulės 2023 m. gegužės 3 d. pavedimu³ Teisės ir rizikų valdymo skyriaus vyriausioji specialistė Jurgita Volkova (toliau – Jurgita Volkova).</p>
<p>3. KPT nustatymo pradžios ir pabaigos laikas. Analizuotas laikotarpis.</p>	<p>KPT nustatymo laikas 2023-06-19–2023-09-28.</p> <p>Analizuotas laikotarpis – 2021–2023 metai.</p>

¹ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/fc27e880e5a111e99f05bdf72918ad4e?jfwid=rwzi84lgr>

² Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 14 str. 1 d.

³ Reg. Nr. 3913093.

4. Nustatytos rizikos, jų lygiai, suskirstymas pagal svarbą

POVEIKIS	Katastrofinis	5	10	15	20	25
	Kritinis	4	8	12	16	20
	Pastebimas	3	6	9	12	15
	Žemas	2	4	6	8	10
	Nereikšmingas	1	2	3	4	5
		Labai žema	Žema	Vidutinė	Aukšta	Labai aukšta
TIKIMYBĖ						

4.1. Raudonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)

KPT nustatymo metu nustatyta (atlikta teisinės bazės analizė, atrankos būdu pateiktų prašymų ir prie jų pridėtų dokumentų ir jų pagrindu priimtų sprendimų vertinimas, vertinta viešojoje erdvėje⁴ esanti informacija, išorės interesantų apklausų rezultatai vertinant kokybę⁵, pavieniai pranešimai žiniasklaidoje⁶ dėl šios veiklos priežiūros, LTSA

⁴ Prieiga internete:

<https://rekvizitai.vz.lt/imone/valstybine-keliu-transporto-inspekcija-prie-susiekimo-ministerijos/atsiliepimai/>

⁵ +

PaD prašymo pateikimas	3/31/2023 5:31:12 PM	Savitarna		Atsiunte el laiska, kad gavau leidima pavezejo. Kur tas leidimas ar serifikata rast????
KELTRA				
PaD prašymo pateikimas	5/13/2023 8:54:29 AM	Klaipėda	9.00	Kad pradetu kontroliuoti klaipedos mesto KTT darbuotojus ar ismano istatymus ,KETtaisykles . Ir patikrintu del leidimu ar gali užsiimti vairuotoju uz atlygygi vezti keleivis patikra . Ir skaidrumu dirbti sita darba
LPS aptarnavimas (LT)	5/12/2023 7:59:08 PM	Nežinau	10.00	Sunku ka nors patarty
KELTRA				
PaD prašymo pateikimas	4/14/2023 6:46:51 PM	Savitarna	6.67	Atsakymas nemotyvuotas, nenurodyta kodėl atsisakoma išduoti leidimą. Todėl +37068577
KELTRA				
PaD prašymo pateikimas	4/14/2023 6:40:01 PM	Kaunas	1.67	9.33
KELTRA				
PaD prašymo pateikimas	3/20/2023 6:30:13 PM	Vilnius	8.33	8.33 Jau antra darbo diena o negaunu licenzijos
KELTRA				
PrD patikrinimas kelyje EN	3/18/2023 8:32:55 AM	Klaipėda	8.33	9.17

⁶ Prieiga internete: <https://www.delfi.lt/news/daily/crime/kelione-su-bolt-pavezeju-vilnietei-baigesi-kosmaru-noriu-perspeti-kitus.d?id=92104977;>

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/1444048/dalis-pavezeju-privalomo-automobiliu-zymejimo-vis-dar-nepaiso-apie-tokius-atvejus-raginama-pranesti;>

<https://www.delfi.lt/auto/patarimai/po-delfi-publikacijos-sokiruojancios-skaitytoju-istorijos-jusu-taksi-gali-vairuoti-netas-kurio-tikites-91563507;>

<https://www.delfi.lt/verslas/verslas/es-kelia-skinasi-iniciatyva-del-kurjeriu-ir-pavezeju-darbo-nauji-reikalavimai-gali-pridaryti-bedu-92577005;>

[https://1424.lt/taksi-ir-pavezejimas-kuo-skiriasi/;](https://1424.lt/taksi-ir-pavezejimas-kuo-skiriasi/)

<https://m.diena.lt/naujienos/verslas/imoniu-pulsas/bolt-pavezetoju-reikalaujant-anglu-kalbos-inspekcija-nori-ipareigoti-moketi-lietuviu-1117864;>

<https://m.delfi.lt/kriminalai/article.php?id=91958187;>

	<p>pasitikėjimo kanalais gauti pranešimai dėl asmenų, vykdančių keleivių vežimą už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą (pavežėjų), veiklos reikalavimų nesilaikymo), kad Leidimų išdavimo, galiojimo sustabdymo, panaikinimo srityje egzistuoja rizika, kad vežėjai vykdo keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklą nesilaikydami teisės aktuose nustatytų licencijuojamai veiklai taikomų reikalavimų ir (arba) neturi teisės gauti Leidimo.</p> <p>Jurgita Volkova, atlikdama KPT nustatymą, nustatė, kad šios rizikos tikimybės poveikio lygis priklauso aukščiausiajam rizikingumo lygiui (vertinimo matricoje pažymėta R1).</p> <p>Jurgita Volkova kriterijų įvertino kaip kritinį (sudarantį 4 balus) dėl pavienių pranešimų žiniasklaidoje, kas kelia žalą reputacijai; dėl pateikto pranešimo kitoms atsakingoms institucijoms dėl konkrečiai nurodytų korupcinio pobūdžio viešojo sektoriaus subjekto darbuotojo veiksmų⁷; dėl pasikartojančių asmenų skundų, kuriuose nurodomi galimai korupcinio pobūdžio veiksmai ir (ar) ydingos situacijos, susijusios su asmenų, vykdančių keleivių vežimą už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą (pavežėjų), veikla⁸, todėl patiriamos papildomos, nenumatytos išlaidos ir (ar) trikdoma viešojo sektoriaus subjekto veikla (vertinama gauta informacija, rengiami atsakymai ir pan.) Rizikos tikimybės kriterijus įvertintas kaip labai aukštas (sudarantis 5 balus), nes analizuotu laikotarpiu pagal turimą ir vertintą informaciją rizikos pasireiškimo tikimybė buvo 3 ir daugiau atvejų per metus.</p>
--	---

<https://klaipedaassutavim.lt/naujienos/eismas/bolt-periodiskai-tikrins-visu-vairuotoju-tapatybe>.

⁷ 2023 m. birželio 22 d. gautas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos raštas, reg. Nr. 13B-7068.

⁸ Pavyzdžiui, 2023 m. kovo 7 d., 2022 m. gruodžio 30 d. pranešimai.

<p>4.2. Geltonas rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)</p>	<p>Valstybinės kelių transporto priežiūros srityje galimai egzistuoja rizikos elementas – tikimybė, kad piktnaudžiaujama Leidimų išdavimo procedūra, kai per retai atliekami tam tikrų ūkio subjektų patikrinimai arba neatliekami apskritai.</p> <p>KPT nustatymo metu nustatyta (vertinta tiek viešojoje erdvėje⁹ esanti informacija, tiek pavieniai pranešimai žiniasklaidoje, taip pat buvo persiųstas Specialiųjų tyrimų tarnybos anoniminis pranešimas dėl šios veiklos nepriežiūros¹⁰, LTSA pasitikėjimo kanalais gauti pranešimai dėl asmenų, vykdančių keleivių vežimą už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą (pavėžėtojų), veiklos reikalavimų nesilaikymo).</p> <p>Jurgita Volkova atlikdama korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymą nustatė, kad šios rizikos tikimybės poveikio lygis priklauso vidutiniam rizikingumo lygiui (vertinimo matricoje pažymėta R₂).</p> <p>Jurgita Volkova kriterijų įvertino kaip kritinį (sudarantį 4 balus) dėl teikto skundo, pareiškimo ar pranešimo kitoms atsakingoms institucijoms (STT, FNTT) dėl konkrečiai nurodytų korupcinio pobūdžio LTSA veiksmų. Rizikos tikimybės kriterijus įvertintas kaip vidutinis (sudarantis 3 balus), nes analizuotu laikotarpiu pagal turimą ir vertintą informaciją rizikos pasireiškimo tikimybė buvo ne daugiau kaip 1 atvejis per metus subjektuose, kuriuose dirba nuo 101 iki 500 darbuotojų.</p>
<p>4.3. Žalio rizikingumo lygis (žemėjančia tvarka nuo didžiausio balo)</p>	<p>KPT nustatymo metu Leidimų išdavimo, galiojimo sustabdymo, panaikinimo srityje žalio rizikingumo lygio rizikų nenustatyta.</p>
<p>Kita informacija</p>	

⁹ Prieiga internete:

<https://rekvizitai.vz.lt/imone/valstybine-keliu-transporto-inspekcija-prie-susisiekimo-ministerijos/atsiliepimai/>

¹⁰ 2023 m. birželio 22 d. gautas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos raštas, reg. Nr. 13B-7068.

5. Pasiūlymai dėl nustatytų rizikų mažinimo priemonių taikymo	Rizikai išanalizuoti siūlytina atlikti korupcijos rizikos veiksnių nustatymą Leidimų išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo srityje.
6. Kitos pastabos	Rizikai išanalizuoti siūlytina atlikti korupcijos rizikos veiksnių nustatymą Leidimų išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo srityje.
7. Priedai	Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados 1 priedas
Išvadą parengęs asmuo: (Vardas ir pavardė, pareigos)	Teisės ir rizikų valdymo skyriaus vyriausioji specialistė Jurgita Volkova.

Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvados 1 priedas

1. Rizika (pavadinimas, lygis)	Leidimų išdavimo, galiojimo sustabdymo, panaikinimo srityje egzistuoja rizika, kad vežėjai vykdo keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklą nesilaikydami teisės aktuose nustatytų licencijuojamai veiklai taikomų reikalavimų ir (arba) neturi teisės gauti Leidimo.
2. Veiklos sritis (-ys) ir viešojo sektoriaus subjekto administracijos padalinys (-iai), kuriame (-iuose) ji nustatyta.	Leidimų išdavimo, panaikinimo sritis: Profesinės vežimo kelių transportu veiklos licencijavimas (Lietuvos Respublikoje išduodami leidimai vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklą). LTSA Paslaugų departamento Vilniaus, Kauno, Klaipėdos skyriai.
3. Esama padėtis (situacijos aprašymas):	Susiję teisės aktai: <ol style="list-style-type: none"> 1. Lietuvos Respublikos kelių transporto kodeksas (toliau – Kelių transporto kodeksas) 2. Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymas (toliau – SEAKĮ) 3. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau –VAĮ) 4. Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas 5. Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašas, patvirtintas 2000 m. gruodžio 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1458 „Dėl Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo ir valstybės rinkliavos mokėjimo ir grąžinimo taisyklių patvirtinimo“ 6. Motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-328 „Dėl Motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ 7. Privalomosios transporto priemonių techninės apžiūros atlikimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2008 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. 3-406

„Dėl Privalomosios transporto priemonių techninės apžiūros atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

8. Keleivių ir bagažo vežimo kelių transportu taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. 3-223 „Dėl Keleivių ir bagažo vežimo kelių transportu taisyklių patvirtinimo“

9. Leidimų vežti keleivius už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi išdavimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 3-768 „Dėl leidimų vežti keleivius už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės)

10. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012 m. sausio 27 d. įsakymas Nr. 3-80 „Dėl Keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi taisyklių patvirtinimo“

11. Licencijavimo pagrindų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl licencijavimo pagrindų aprašo ir licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“

12. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2016 m. sausio 20 d. įsakymas Nr. 3-13(1.5 E) „Dėl Keleivinio kelių transporto kontrolės nuostatų patvirtinimo“

13. Lietuvos transporto saugos administracijos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2017 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 3-574 „Dėl Lietuvos transporto saugos administracijos nuostatų patvirtinimo“ (toliau – LTSA nuostatai)

	<p>14. <u>Ūkio subjektų rizikingumo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2018 m. vasario 2 d. įsakymu Nr. 2BE-36 „Dėl Ūkio subjektų rizikingumo vertinimo metodikos patvirtinimo“</u></p> <p>15. <u>Poveikio priemonių taikymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2021 m. kovo 5 d. įsakymu Nr. 2BE-70 „Dėl Poveikio priemonių taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Poveikio priemonių taikymo tvarkos aprašas)</u></p> <p>16. <u>Lietuvos transporto saugos administracijos dokumentų valdymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2021 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2BE-327 „Dėl Lietuvos transporto saugos administracijos dokumentų valdymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Dokumentų valdymo taisyklės).</u></p> <p>LTSA vykdydama veiklą vadovaujasi LTSA nuostatais. Siekdama įgyvendinti jai nustatytus veiklos tikslus aukšto kelių transporto saugos lygio užtikrinimo srityje LTSA pavesta¹¹ vykdyti <i>inter alia</i> Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 8² straipsnio 4 dalyje¹², 13 straipsnio 2 dalyje¹³, 14 straipsnio 2 dalyje¹⁴ nustatytas funkcijas. 2019 m. rugsėjo 26 d. Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso pakeitimo įstatymo XIII-2444 8 straipsniu (įsigaliojo 2020-07-01) nustatyta, kad Leidimus išduoda, Leidimų galiojimą sustabdo, Leidimų galiojimo</p>
--	---

¹¹ LTSA nuostatų 10.2.1 p.

¹² Kelių transporto kodekso 8² str. 4 d.: „Leidimus išduoda, leidimų galiojimą sustabdo, leidimų galiojimo sustabdymą ar leidimų galiojimą panaikina Transporto saugos administracija susisiekimo ministro nustatyta tvarka.“

¹³ Ten pat, 13 str.: „Valstybinę kelių transporto priežiūrą atlieka: 1) Transporto saugos administracija; 2) savivaldybių institucijų arba jų įgaliotų įstaigų priežiūros tarnybos (toliau – savivaldybių tarnybos); 3) kitos valstybės institucijos: policija, Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Lietuvos Respublikos muitinė.“

¹⁴ Ten pat, 14 str. 2 d. „Transporto saugos administracijos pareigūnai turi teisę atlikti ūkio subjektų veiklos priežiūrą ir patikrinimus, tikrinti krovinių ir keleivinių kelių transporto priemonės techninius parametrus, keleivinės kelių transporto priemonės ir lengvojo automobilio, kuriuo vykdoma keleivių vežimo už atlygį veikla, apipavidalinimą, krovinių ir keleivinių kelių transporto priemonės ekipažo dokumentus, uždrausti transporto priemonei toliau važiuoti ir laikinai paimiti transporto priemonės registravimo dokumentą, jeigu vežėjas neturi kelionės leidimo arba turimas kelionės leidimas neatitinka važinėjimo pobūdžio, yra neužpildytas arba užpildytas nevisiškai ar neteisingai, turi neleidžiamų taisykių, keleiviams, bagažui ir kroviniams vežti privalomus dokumentus, tarp jų keleivių bilietus ir bagažo kvitus, tachografo įrašus ir komandiravimo <...>.“

	<p>sustabdymą ar Leidimų galiojimą panaikina LTSA susisiekimo ministro nustatyta tvarka. Leidimų išdavimo, pakeitimo, Leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo, keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais veiklos sąlygų laikymosi tvarką ir reikalavimus, taip pat Leidimų patikslinimo pasikeitus leidime nurodytiems duomenims tvarką nustato Taisyklės.</p> <p>Licencijų informacinėje sistemoje¹⁵ identifikuoti 20442 įrašai apie LTSA išduotus Leidimus¹⁶, įrašai apima Leidimų išdavimą ir patikslinimą. Iki 2020 m. liepos mėn Leidimų išdavimas buvo priskirtas savivaldybių kompetencijai, tačiau Licencijų informacinėje sistemoje nurodyta, kad</p>
--	---

¹⁵ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 str. 8 d.: „Licencijų informacinė sistema – Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotos institucijos valdoma ir tvarkoma informacinė sistema, skirta licencijų duomenims ir informacijai tvarkyti vienoje vietoje.“

¹⁶ Žiūrėta 2023-08-21:

Licencijų paieška

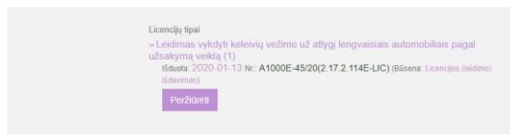
Gavėjas	Licencijos Nr.	Licenciją išdavė
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Pridėti papildomą		Pridėti papildomą
Licencijos tipas	Licencijuojama veikla	Veiklos adresas
<input type="text" value="Leidimas vykdyti keleivių vežimo už ..."/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Pridėti papildomą		
Ieškoti	Sukurti paieškos nuorodą	Išvalyti ×

	<p>LTSA jau buvo išdavusi licencijas ir 2020 m. sausio mėn.¹⁷ Licencijų informacinėje sistemoje nesudaryta galimybė LTSA panaikinti Leidimų, kuriuos buvo išdavusios savivaldybės, galiojimo, todėl LTSA nurodyta kaip Leidimus išdavusi institucija. LTSA perėmus Leidimų išdavimo, pakeitimo, leidimų galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo funkcijas, susiję dokumentai ir kita Leidimų išdavimą grindžiančių dokumentų, kurių pagrindu savivaldybės išdavė Leidimus, informacija LTSA nebuvo perduota. Tikslaus galiojančių Leidimų skaičiaus korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu nepavyko identifikuoti.</p>
--	---

4. Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai:

1. Detaliai nereglamentuoti valstybės tarnautojo (-ų) veiksmai, kai Leidimui gauti suinteresuoto asmens pateikiami dokumentai, t. y. pateiktų dokumentų atitikties vertinimo procedūra, kai pateikti dokumentai (ne)atitinka keliamų reikalavimų ar ne visai juos atitinka, kas sudaro sąlygas dviprasmiškai aiškinti ir atlikti nustatytų reikalavimų atitikties vertinimą, nenustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo ir viešinimo tvarka, ūkio subjekto patikrinimo procedūra ir aiškūs jos atlikimo kriterijai (atvejai, dažnis, fiksavimas, sprendimų priėmimo konkretūs terminai, patikros rezultatų viešinimas ir pan.).

Kelių transporto kodekso 8² str. 4 d. reglamentuota, kad Leidimus išduoda, galiojimą sustabdo, galiojimo sustabdymą ar leidimų galiojimą panaikina LTSA susisiekimo ministro nustatyta tvarka, nustatytos materialinės normos, susijusios su Leidimų (ne) išdavimo, galiojimo sustabdymo ir panaikinimo

pagrindais, o Taisyklėse detaliai nereglamentuotas Kelių transporto kodekse nustatytų reikalavimų atitikties vertinimas po įrašo Licencijų informacinėje sistemoje, kuriuo Kelių transporto kodekso nustatytais atvejais suteikiama teisė vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ūkinę veiklą. Nenustatyta suteiktų įgaliojimų LTSA, susijusių su administraciniu reglamentavimu.

Kelių transporto kodekse numatyta, kad asmenims, siekiantiems gauti Leidimus, pastarieji išduodami, jeigu tie asmenys deklaruoja, kad atitinka visus 8² str. 2 d. nustatytus reikalavimus. Atsižvelgiant į tai, kad taikomas licencijų išdavimo modelis „D“, kai LTSA neįpareigota atlikti išankstinio ūkio subjekto patikrinimo, siekiant nustatyti, ar ūkio subjektas atitinka veiklos licencijavimą reguliuojančiame Kelių transporto kodekse nustatytus reikalavimus, o „*ūkio subjekto atitiktis veiklos licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose ir licencijavimo taisyklėse nustatytiems reikalavimams grindžiama tik informacija, priskiriama valstybės informaciniams ištekliams, ir (ar) dokumentais, išduotais kitų institucijų ar įstaigų, ir (ar) paties ūkio subjekto pateiktais duomenimis ir (ar) dokumentais, o rizika pažeisti svarbius visuomenės interesus gali būti suvaldyta atliekant vėlesnį ūkio subjekto patikrinimą, todėl jo atitiktis veiklos licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose nustatytiems reikalavimams gali būti vertinama iš karto po to, kai licencija išduodama*“¹⁸, Taisyklėse nereglamentuota nei nustatyto konkretizuojančio termino „iš karto po to“, nei ūkio subjekto atitikties vertinimo procedūrinių nuostatų, kas vertintina ydingai antikorpuciniu požiūriu. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu nustatyta, jog praktikoje po deklaracijos pateikimo ir Leidimo išdavimo Licencijų informacinėje sistemoje (LIS) vėlesnis ūkio subjekto patikrinimas neplanuojamas ir neatliekamas (išskyrus atvejus, kai informacija vertinama skundų pagrindu ir atitinkamai inicijuojami priežiūros veiksmai).

Taisyklių 10 p. numatytos nukreipiamosios normos į Kelių transporto kodeksą, pavyzdžiui: „*Leidimus išduodanti institucija per Kodekso 8² straipsnio 7 dalyje nustatytą terminą įspėja vežėją apie galimą leidimo galiojimo sustabdymą esant Kodekso 8² straipsnio 7 dalyje¹⁹ nustatytiems pagrindams ir nustato 15 darbo dienų terminą pažeidimams pašalinti.*“ Kelių transporto kodekse 8² straipsnio 13 dalyje nurodyti reikalavimai apima reikalavimus vežėjo lengvajam automobiliui, kuriuo vykdoma keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais taksi veikla, o 14 dalyje numatyti reikalavimai vežėjo lengvajam automobiliui, kuriuo teikiamos keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą

¹⁸ Licencijavimo pagrindų aprašo 13 p.

¹⁹ Kelių transporto kodekso 8² str. 7 d.: „*Vežėjas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo atitinkamų teisės aktų reikalavimų pažeidimų paaiškėjimo dienos, įspėjamas apie galimą leidimų galiojimo sustabdymą, jeigu:*

1) *jis pažeidžia keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais reikalavimus, nurodytus šio straipsnio 13 ir 14 dalyse;*

2) *paaiškėja, kad leidimo turėtojas nevykdo leidime nurodytos veiklos ilgiau kaip vienus metus ir nesikreipė į leidimą išdavusią instituciją dėl leidimo galiojimo sustabdymo arba panaikinimo.*“

paslaugos, kitas leidimo galiojimo sustabdymo pagrindas – jei paaiškėja, kad Leidimo turėtojas nevykdo Leidime nurodytos veiklos ilgiau kaip vienus metus ir nesikreipė į leidimą išdavusią instituciją dėl Leidimo galiojimo sustabdymo arba panaikinimo. Taisyklėse nenumatyti procedūriniai aspektai, kai Leidimas sustabdomas / panaikinamas kitais Kelių transporto kodekso 8² straipsnyje numatytais pagrindais, *inter alia* esant Leidimo galiojimo sustabdymo panaikinimo pagrindams, pranešimų teikimo apie pažeidimų pašalinimą LTSA.

Kaip vienas iš Leidimo galiojimo sustabdymo pagrindų Kelių transporto kodekso 8² straipsnio 8 d. numatytas „*jeigu vežėjas leidimui išduoti pateikia neteisingus duomenis*“. Įvertinus numatytą įgyvendinimo tvarką šios nuostatos atžvilgiu matyti, kad Kelių transporto kodeksas²⁰ numato *numerus clausus* deklaruotinių duomenų sąrašą ir negali būti aiškinamas plečiamai. Įvertinus Taisyklių 1 priede numatytą Pranešimo apie keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklos vykdymą pavyzdį, matyti, kad vežėjas turi patvirtinti / deklaruoti ir kitus duomenis.

Kelių transporto kodekse numatytos ūkinės veiklos sąlygos: teisės vežti keleivius lengvaisiais automobiliais už atlygį suteikimo ir panaikinimo sąlygos ir tvarka, reikalavimai keleivių vežimo organizatoriams, keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais veiklai, vežėjų lengviesiems automobiliams, kuriais teikiamos keleivių vežimo už atlygį paslaugos, šių lengvųjų automobilių vairuotojams. Lengvųjų automobilių, kuriais teikiamos keleivių vežimo už atlygį paslaugos, vairuotojai turi turėti ne mažesnę kaip 2 metų lengvojo automobilio vairavimo stažą ir būti nepriekaištingos reputacijos²¹. Kai aukštesnės galios teisės akte yra įtvirtintas bendras reikalavimas, siekiant apsaugoti kitų asmenų interesus, aplinką ar visuomenę, įgyvendinamasis teisės aktas įprastai nurodo konkrečią priemonę, būdą, kaip tai padaryti, ir (arba) priežiūros institucija savo praktikoje yra nustačiusi konkretų būdą, priemonę interesų apsaugai, bet ne abstraktų reikalavimą. Nepavyko nustatyti jokie įgyvendinamojo teisės akto, kuriame būtų patvirtinta detalesnė nepriekaištingos reputacijos tyrimo atlikimo ir sprendimo dėl vežėjo nepriekaištingos reputacijos tikrinimo / praradimo ar nepraradimo sprendimo priėmimo tvarka, kuri nustatytų LTSA veiksmus atliekant tyrimą, išskyrus Pranešimo apie keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais

²⁰ Kelių transporto kodekso 8² straipsnio 2 d.

²¹ Kelių transporto kodekso 8² str. 12 d.

automobiliais taksi veiklos vykdymą pavyzdyje (Taisyklių 2 priedas) numatyta deklaraciją^{22, 23}. Neaišku, ar nepriekaištingos reputacijos atitiktimi laikoma deklaracijos pateikimas, ar nepriekaištingos reputacijos atitiktis turėtų būti papildomai nustatoma / gaunama / vertinama atitinkamuose valstybės registruose ir (ar) informacinėse sistemose, ar atliekami kitokie veiksmai, siekiant priimti sprendimus, ar nepriimama jokie sprendimo.

Nepriekaištingos reputacijos atitiktis apima ir nepiktnaudžiavimą alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis²⁴. Taisyklių nuostatos deklaratyvios, praktikoje nei Leidimų išdavimo metu, nei iš karto po Leidimų išdavimo LTSA netikrina ir (arba) neturi techninių galimybių tikrinti nepriekaištingos reputacijos atitikties. LTSA tinklapyje viešai paskelbtame Taksi ir pavežėjimo paslaugų teikimo aprašyme taip pat nenurodyta, kad LTSA atitinkamus duomenis tikrina²⁵. Keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012 m. sausio 27 d. įsakymu Nr. 3-80 „Dėl Keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi taisyklių patvirtinimo“ numatyta, kad vairuotojas keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais veiklos vykdymo metu privalo turėti ir valstybinę kelių transporto priežiūrą, ir kelių transporto kontrolę vykdančiams pareigūnams reikalaujant pateikti Respublikinio priklausomybės ligų centro ne mažiau kaip prieš vienus metus išduotą medicininę pažymą.

²² Patvirtinu, kad vairuotojai, kurie vykdys keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais taksi veiklą, turi ne mažesnę kaip 2 metų lengvojo automobilio vairavimo stažą ir atitinka Kelių transporto kodekso 8² straipsnio 12 dalyje nurodytus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus (žymėti tik juridiniams asmenims).

Patvirtinu, kad atitinku Kelių transporto kodekso 8² straipsnio 12 dalyje nurodytus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus, t. y. lengvųjų automobilių, kuriais teikiamos keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą paslaugos, vairuotojai turi turėti ne mažesnę kaip 2 metų lengvojo automobilio vairavimo stažą ir būti nepriekaištingos reputacijos. Asmuo nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis:

- 1) buvo nuteistas už sunkų ar labai sunkų nusikaltimą ir teistumas nėra išnykęs ar panaikintas;
- 2) buvo nuteistas už baudžiamąjį nusižengimą ir yra neatlikęs paskirtos bausmės (išskyrus atvejus, kai asmuo atleistas nuo bausmės atlikimo);
- 3) piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis (žymėti tik fiziniams asmenims).

²³ Patvirtinu, kad pranešime pateikti duomenys yra teisingi.

²⁴ Kelių transporto kodekso 8² str. 12 d. 3 p.

²⁵ <https://ltsa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/keliu-transportas-5/taksi-ir-pavezejimo-paslaugu-teikimas>

Pranešimo apie keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklos vykdymo pavyzdyje vežėjai patvirtina, kad yra susipažinę su Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro patvirtintomis Keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi taisyklėmis.

Pranešimo apie keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklos vykdymą pavyzdyje²⁶ numatytas priedašas, susijęs su transporto priemonės valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties liudijimu, kuriame nurodyta, kad sutartyje turi būti įvertinta rizika, jog transporto priemone bus teikiamos keleivių vežimo paslaugos, taip pat priedašas su reikalavimu, susijusiu su privalomosios transporto priemonių techninės apžiūros atlikimo periodiškumu, t. y. kad verslo tikslais žmonėms vežti naudojamų M1 klasės transporto priemonių privalomoji techninė apžiūra atliekama: a) kas 12 mėn., kai transporto priemonių eksploatacijos trukmė iki 5 metų; b) kas 6 mėn., kai transporto priemonių eksploatacijos trukmė daugiau kaip 5 metai. Atsižvelgiant į viešojoje erdvėje esančią informaciją²⁷, skunduose / pranešimuose esančią informaciją, darytina prielaida, kad reikalavimai nėra tinkamai įtvirtinti ir iškomunikuoti²⁸. LTSA savo ruožtu yra parengusi atmintinę²⁹, tačiau informacija prieinama / pateikiama tiems asmenims, kurie dėl klausimų, susijusių su Leidimų išdavimu, kreipiasi tiesiogiai atvykę į LTSA padalinius. Praktikoje transporto priemonių, kuriomis vykdoma keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais veikla, atitiktis techninės priežiūros reikalavimams Leidimo išdavimo metu nevertinama.

Keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veikla licencijuojama, įstatymas nustato specialiąją paslaugų teikimo tvarką, todėl siekiant skaidrumo, užpildyti santykinį teisinį vakuumą detaliau reglamentuotinos aukščiau minėtos licencijuojamos ūkinės veiklos sąlygų įgyvendinimą detalizuojančios nuostatos. Taisyklėse nenustatytos normos, susijusios su ūkio subjekto patikrinimo procedūra ir aiškiais jos atlikimo kriterijais, kurios turėtų būti taikomos atliekant vėlesnį ūkio subjekto patikrinimą, kai ūkio subjekto atitiktis veiklos licencijavimą reguliuojančiuose įstatymuose nustatytiems reikalavimams turi būti vertinama iš karto po to, kai licencija išduodama. Taisyklių nuostatos yra svarstybinės antikorupciniu

²⁶ Pranešimo apie keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklos vykdymą pavyzdys (Keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi taisyklių 1 priedas).

²⁷ Prieiga internete: <https://1424.lt/taksi-ir-pavezejimas-kuo-skiriasi/>.

²⁸ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 str. 3 d.: Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekantis subjektas taip pat atlieka šias ūkio subjektų veiklos priežiūros funkcijas: <...> 2) skleidžia informaciją apie pagrindinius atitinkamos srities ūkio subjektų veiklos priežiūros reikalavimus;

požiūriu, nes sudaro sąlygas diskrecinių sprendimų priėmimui, neužtikrina skaidrumo, neaišku, kaip Kelių transporto kodekse numatytos nuostatos turėtų būti įgyvendinamos, jų išsamiai nereglamentavus žemesnio lygmens teisės aktuose. Nepaisant to, kad jau nustatytos aukščiau nurodytų reikalavimų techninės savybės, manytina, kad tikslinga įtvirtinti / detalizuoti keleivių vežimo pagal užsakymą reikalavimų įgyvendinimo tvarką.

Kaip nurodyta aukščiau, Licencijų informacinėje sistemoje matyti, kad Leidimai yra tikslinami, o tokiais atvejais yra mokama rinkliava. Konkrečių valstybės rinkliavos dydžių sąrašo 4.4052 p. nustatyta 8 Eur rinkliava už Leidimo vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais taksi ir (ar) lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklą išdavimą ar patikslinto naujo leidimo išdavimą. Taisyklės, be kita ko, numato „<..> leidimų patikslinimo pasikeitus leidime nurodytiems duomenims tvarką“. Taisyklių 6 p. numatyta: „Leidimus išduodanti institucija leidimą išduoda, tikslina arba pakeičia, sustabdo jo galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina galiojimą naudodamasi valstybės įmonės Registrų centro sukurta ir administruojama valstybės informacine sistema <...>“; 14 p. „Visa informacija ir (ar) dokumentai, susiję su leidimo išdavimo procesu, pranešimu, prašymu pakeisti ir (arba) patikslinti leidimą, sustabdyti leidimo galiojimą, panaikinti galiojimo sustabdymą ar panaikinti galiojimą, licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūros įvertinimo dokumentas ir kita turi būti vieši <...>“, Taisyklių 7 p. nustatyta, kokius duomenis Leidimus išduodanti institucija įtraukia į Licencijų informacinę sistemą, iš ko išplaukia licencijų patikslinimo, atliekamo pasikeitus formaliems licencijoje nurodytiems duomenims, pagrindai ir tvarka. Įvertinus tai, kad Taisyklėse vis dėlto nenumatytos detalios licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūrą nusakančios nuostatos, svarstyti, ar numatyta valstybės rinkliava už Leidimo tikslinimą, lyginant su Leidimo išdavimo metu tvarkomų duomenų apimtimi, atitinka proporcingumo principą, neviršija licencijos išdavimo ir priežiūros sąnaudų³⁰ ir priešingai, ar yra įvertintos priežiūros sąnaudos, atsižvelgiant į tai, kad rinkliavos dydį už administracines paslaugas nustato įstatymai ar jų pagrindu priimti teisės aktai, kurie nustato atitinkamų administracinių paslaugų teikimo tvarką, o Taisyklėse nenustatyta, ar tikslinant anksčiau išduotame Leidime nurodytą informaciją tik patikslinama pateikta informacija, ar atliekamas atitikties vertinimas išduodant Leidimą pirmą kartą. Taisyklėse vartojamų „patikslinto naujo leidimo“, „leidimo „pakeitimo“, „papildymo tvarka“ sąvokų turinys neapibrėžtas, jos įtvirtintos lakoniškai, neišsamiai, todėl atitinkamai svarstyti teisinio aiškumo (t. y. kaip susijusios nuostatos turėtų būti taikomos ir įgyvendinamos) ir suderinamumo su kitais įstatymais aspektais, todėl manytina, kad teisinis reglamentavimas yra nepakankamas, neužtikrinantis skaidrumo ir galintis sudaryti sąlygas piktnaudžiauti, interpretuoti plečiamai ar siauriamai taikyti teisės normas.

³⁰ Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.79 str. 6 d.: „Valstybės rinkliava už licencijos išdavimą neturi viršyti licencijos išdavimo ir priežiūros sąnaudų.“

Nereglamentavus įgyvendinimo tvarkos, nenustačius baigtinio sąrašo procedūrų, gali susiformuoti skirtinga Leidimų išdavimo (tikslinimo), galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, galiojimo panaikinimo tvarkos įgyvendinimo taikymo praktika vienodais atvejais.

2. Teisės aktų nuostatos neužtikrina pakankamo Keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą licencijavimo priežiūros atsparumo korupcijai.

Licencijavimo pagrindų aprašas, be kita ko, nustato principus, kuriais vadovaujantis rengiami tam tikros rūšies ūkinės veiklos licencijavimą reguliuojantys licencijavimo taisyklių projektai. Vadovaujantis Licencijavimo pagrindų aprašu³¹ licencijavimo taisyklėse, be kita ko, turi būti nustatyta licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi, įgyvendinimo tvarka; subjektai, įgalioti išduoti licencijas, ir subjektai, įgalioti atlikti licencijuojamos veiklos sąlygų laikymosi priežiūrą³². Korupcijos rizikos veiksnių nustatymo metu nustatyta, kad, prieš ūkio subjektui įgyjant teisę vykdyti veiklą, išankstinis ūkio subjekto patikrinimas atliekamas iš dalies, o po Leidimo išdavimo neatliekamas pateiktų duomenų Leidimui gauti patikrinimas dėl jų atitikties tikrovei ir (arba) nesudarytos techninės galimybės to atlikti, t. y. neatliekamas vėlesnis ūkio subjekto patikrinimas.

Asmenys, siekiantys gauti Leidimą, kreipiasi į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) dėl individualios veiklos pažymos išdavimo, tuomet kreipiasi į LTSA deklaruodami, kad atitinka Kelių transporto kodekso 8² str. 2 d. numatytus reikalavimus. Nustatyta, kad asmenims, siekiantiems gauti Leidimą, kreipiantis dėl Leidimo išdavimo pirmą kartą į LTSA, informacinių sistemų priemonėmis automatinio būdu siunčiama užklausa į Inspekciją dėl mokestinės nepriemokos, o gavus neigiamą atsakymą pareiškėjams tenka grįžta atgal į Inspekciją, nors apie mokestinę nepriemoką pareiškėjai individualios veiklos pažymos išdavimo metu neinformuojami, kas suponuoja, kad tokioje nusistovėjusioje tvarkoje išvelgtina biurokratizmo požymių. Kadangi dėl vėlesnių Leidimų patikslinimo informacinėje sistemoje „Keltra“ (toliau – IS „Keltra“) nesudaryta galimybė pateikti užklausas, šis aspektas paliktas savireguliacijai. Keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklą vykdančioms asmenims nutraukus individualią veiklą ar įsigijus pakartotinai individualios veiklos pažymą LTSA neinformuojama, todėl egzistuoja rizika, kad asmenims nesikreipiant dėl Leidimo sustabdymo, pavežėjai ar kiti asmenys jų vardu gali vykdyti pavežėjimo veiklą nesant teisės vykdyti veiklos realizavimo sąlygų. Praktikoje nustatyta, kad Leidimus turintys asmenys nesikreipia dėl Leidimo sustabdymo, o LTSA nėra galimybės identifikuoti individualios pažymos numerio ir įvertinti, ar, pavyzdžiui, tos pačios pažymos pagrindu buvo išduotas Leidimas. Leidimą turinčio vežėjo

³¹ Licencijavimo pagrindų aprašo 19 p.

³² Licencijavimo pagrindų aprašo 20.5 p.

individualios veiklos nutraukimas yra numatytas kaip vienas iš Leidimo galiojimo panaikinimo pagrindų, todėl individualios veiklos nutraukimo fakto savalaikis gavimas yra svarbus veiksnys siekiant užtikrinti licencijavimo priežiūrą.

Savalaikis tarpinstitucinis bendradarbiavimas, LTSA informavimas ir (arba) duomenų perdavimas / prieinamumas yra sietinas su teisinio reglamentavimo požiūriu reikšmingomis aplinkybėmis. Manytina, kad stokojant informacinių sistemų integralumo, t. y. periodiškai neidentifikuojant deklaruotinių duomenų neatitikties su informacinėmis sistemomis (registrais), tvarkančiomis kitų institucijų veiklos procesus, be kita ko, sudėtingiau pasiekti priežiūros funkcijų optimizavimo tikslų, numatytų Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių apraše³³.

Nustatyta, kad vežėjai atskirais atvejais nurodo Leidime dešimtimis transporto priemonių, kuriomis vykdo keleivių vežimo už atlygį pagal užsakymą veiklą. Leidimai išduodami neterminuoti, nesiejami su jokiais duomenų atnaujinimo terminais (prievolinių santykių terminais, nei su kitais teisiniais faktais, kurie yra pagrindas valdyti objektą (vežėjo nuosavybės, patikėjimo teisės ar pagal išperkamosios nuomos, nuomos ar lizingo sutartį ar kitais teisėtais pagrindais), imperatyviai nustatyta, kad per visą nuomos laikotarpį jomis turi disponuoti išimtinai vežėjas, nei civilinės atsakomybės (padidintos rizikos) draudimo galiojimo terminu (pastarasis aspektas, be kita ko, priklauso nuo vežėjo ir (ar) automobilio savininko teisės aktų išmanymo ir sąmoningumo), nei su privalomosios transporto priemonių techninės apžiūros atlikimo periodiškumu (tam tikrais atvejais atliekama kas 6 mėn). Nurodyti aspektai nevertinami nei Leidimo išdavimo metu, nei po išdavimo. Nepavyko nustatyti, kokia tvarka turėtų būti atrenkama lengvųjų automobilių, kuriais vykdoma keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą atitiktis keliamiems techniniams reikalavimams patikra ir (ar) atvejai, kada gali būti priimtas sprendimas jų netikrinti, neidentifikuota poįstatyminių nuostatų, detalizuojančių minėtos priežiūros turinį. Centralizuotoje techninės apžiūros duomenų bazėje lengvųjų automobilių, kuriais vykdoma keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą, atitiktis keliamiems techniniams reikalavimams netikrinama. Nėra atskiros duomenų bazės ar registro, kur būtų kaupiama transporto priemonių, kuriomis vykdoma pavėžėtojo veikla, informacija. Neįmanoma sukontroliuoti visų transporto priemonių, kurias teisėtu pagrindu valdo konkretus pavėžėjas, atitiktis techniniams reikalavimams, todėl pasitikima vairuotojų sąmoningumu. Kaip viena iš praktinių galimybių sukontroliuoti automobilių, su kuriais vykdoma pavėžėtojų veikla, techninę atitiktį galėtų būti tokių transporto priemonių registravimas / perleidimo deklaracija, kaip verslo tikslais žmonėms vežti naudojamų transporto priemonių ir informacijos teikimas LTSA / generuojami pranešimai apie tokių transporto priemonių techninės apžiūros galiojimo

³³ Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“.

termino pabaigą. Tai, kad aukščiau nurodytų rizikų valdymas paliktas savireguliacijai, sudaro prielaidas, kad priežiūros vykdymas vėlesniame etape reikalautų pernelyg daug žmogiškųjų išteklių išskaidymo.

Dar vienas esminis reikalavimas, numatytas įstatyme, yra turėti ne mažesnę kaip 2 metų lengvojo automobilio vairavimo stažą. Jeigu deklaraciją teikia vietoje Lietuvos Respublikos pilietis, dėl galiojančio vairuotojo pažymėjimo pateikiama užklausa į VĮ „Regitra“, tačiau nustatyta, kad dėl nepakankamo teisinio reglamentavimo ir techninių galimybių neįsitikinama Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės ir trečiosiose šalyse išduotų vairuotojo pažymėjimų autentiškumu. Taip pat Taisyklėse nenumatyta aspektų, susijusių su ne ES šalių išduotų vairuotojo pažymėjimų pripažinimo sąlygomis išduodant Leidimus.

Pagal SEAKĮ 13 straipsnio 9 dalies nuostatas, Lietuvos Respublikoje išduoto vairuotojo pažymėjimo nereikia turėti asmenims, turintiems Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Europos laisvosios prekybos asociacijos šalyse išduotus galiojančius vairuotojo pažymėjimus. 1926 metų Paryžiaus konvencijos dėl automobilių eismo, 1949 metų Ženevos konvencijos dėl kelių eismo ir 1968 metų Vienos konvencijos dėl kelių eismo susitariančiųjų šalių išduoti ir šių konvencijų reikalavimus atitinkantys nacionaliniai ir tarptautiniai vairuotojo pažymėjimai Lietuvos Respublikoje galioja, jeigu jų turėtojas nėra nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas, o tapus nuolatinium Lietuvos Respublikos gyventoju – ne ilgiau kaip šešis mėnesius nuo nuolatinio Lietuvos Respublikos gyventojų statuso įgijimo.

Šie užsienio valstybėse išduoti vairuotojo pažymėjimai, be kita ko, nepripažįstami, jei vairuotojo pažymėjimai, išduoti asmenims, kuriems vairuotojo pažymėjimo galiojimas yra apribotas, sustabdytas ar vairuotojo pažymėjimas atimtas jį išdavusioje valstybėje. 1926 m. Paryžiaus automobilių eismo konvencijos, 1949 m. Ženevos kelių eismo konvencijos ir 1968 m. Vienos kelių eismo konvencijos reikalavimus atitinkantys nacionaliniai ir tarptautiniai vairuotojo pažymėjimai galioja, jei jų turėtojas nėra nuolatinis Lietuvos Respublikos gyventojas. SEAKĮ neapibrėžia nuolatinio Lietuvos Respublikos gyventojų sąvokos. Vadovaujantis šia SEAKĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 punkto nuostata bei įgyvendinant 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/126/EB dėl vairuotojo pažymėjimų su paskutiniais pakeitimais, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-328 patvirtintos Motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimų išdavimo taisyklės, kurių 9.3 p. nustatytas baigtinis sąrašas atvejų, pagal kuriuos nustatoma nuolatinė gyvenamoji vieta. Iš to, kas išdėstyta, preziumuojame, kad po 1 metų (atsižvelgiant ir į tai, kad ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekantis subjektas po licencijos išdavimo ūkio subjektui 6 mėnesius neatlieka šio subjekto planinių patikrinimų) nuo Leidimo išdavimo pavėžėtojas, turintis nacionalinį vairuotojo pažymėjimą, išduotą ne ES ar EEE priklausančioje valstybėje, reguliariai vykdė

pavežėjo veiklą ir neturi galiojančio Lietuvos Respublikoje išduoto vairuotojo pažymėjimo, nes jo nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje. Pavėžėtoju nepateikus Lietuvos Respublikos vairuotojo pažymėjimo, teisės aktų nustatyta tvarka išlaikius vairavimo egzaminą, Leidimo galiojimas turėtų būti naikinamas.

Taigi, asmenys (užsieniečiai), turintys ne Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Europos laisvosios prekybos asociacijos šalyse išduotus galiojančius vairuotojo pažymėjimus, Lietuvoje transporto priemonių vairuoti negali, kai nustatoma, kad toks asmuo Lietuvoje gyvena daugiau kaip 185 dienas per metus, jis privalo šį pažymėjimą pasikeisti į Lietuvos Respublikos vairuotojo pažymėjimą. Pavyzdžiui, Rusijos Federacijos išduoti vairuotojo pažymėjimai, kurie turi būti pripažįstami keistini Lietuvoje tuo pagrindu, kad Rusijos Federacija neįeina į Europos Sąjungos ir Europos ekonominei erdvei priklausančių šalių sąrašą, tačiau yra ratifikavusi Vienos kelių eismo konvenciją, todėl šios šalies išduotas pažymėjimas Lietuvos Respublikoje galioja tik 185 dienas. Leidimai išduodami neterminuotai ir nesiejami su nurodytu terminu (įvykiu), todėl egzistuoja rizika, kad dalis asmenų, gavusių Leidimus, yra neįvykdę poįstatyminio teisės akto reikalavimų ir neturi teisės vairuoti transporto priemonių Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Siekiant gauti vairuotojo pažymėjimą, kartu su trečiojoje šalyje išduotu nacionaliniu vairuotojo pažymėjimu VĮ „Regitra“ įprastai pateikiamas vairuotojo pažymėjimo vertimas į lietuvių kalbą, patvirtintas vertėjo parašu, o Taisyklėse nenustatyta tvarka pateikti trečiojoje šalyje išduoto vairuotojo pažymėjimo vertimo į lietuvių kalbą. VĮ „Regitra“ patikrina ES vairuotojo pažymėjimų tinklę RESPER arba, jei nėra galimybės patikrinti, siunčia atitinkamos ES valstybės narės ar EEE valstybės kompetentingai institucijai paklausimą, ar pareiškėjas neturi toje valstybėje išduoto galiojančio vairuotojo pažymėjimo. Prieš keičiant ES valstybės narės ar EEE valstybės išduotą vairuotojo pažymėjimą RESPER patikrinama, ar jis galioja, o jei jo autentiškumas kelia abejonių, VĮ „Regitra“ ES valstybės narės ar EEE valstybės kompetentingai institucijai siunčia paklausimą pateikti informaciją, kuria patvirtinamas vairuotojo pažymėjimo autentiškumas. Jei nacionalinis vairuotojo pažymėjimas trečiojoje šalyje išduotas daugiau nei prieš 15 metų ir vairuotojo pažymėjimo galiojimo pabaigos data vairuotojo pažymėjime nenurodyta, VĮ „Regitra“ per Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos Konsulinį departamentą siunčia atitinkamai trečiajai šaliai paklausimą dėl vairuotojo pažymėjimo galiojimo patvirtinimo. Administracija informacinėje sistemoje turi galimybę sutikrinti tik Lietuvos Respublikoje išduotų pažymėjimų galiojimą, nesiunčia paklausimų dėl trečiųjų šalių vairuotojų pažymėjimų, netikrina informacijos Europos Sąjungos vairuotojo pažymėjimų tinklę.

LTSA yra buvę užsieniečių pateiktų vairuotojo pažymėjimų galimai nustatytų klaidų atvejų. Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metu taip pat gauta indikacija iš Paslaugų departamento dėl galimai suklastotų dviejų ne ES valstybės narės ar EEE valstybės išduotų vairuotojo

pažymėjimų. Pateikta užklausa VĮ „Regitra“ dėl atitinkamų asmenų vairuotojo pažymėjimų autentiškumo ir atitinkamai rašto kopija persiųsta Policijos departamentui prie VRM³⁴. Nustatyta, kad tais atvejais, kai kyla įtarimų dėl vairuotojo pažymėjimo galiojimo, Administracija taiko „raudonų vėliavėlių sistemą“, t. y. IS „Keltra“ pažymima, kad pateiktas galimai suklastotas pažymėjimas ir pareiškėjas informuojamas pateikti vairuotojo pažymėjimo originalą³⁵. Dažniausiai nustatomos aplinkybės, kurios gali kelti pagrįstų įtarimų dėl sukčiavimo arba korupcijos atvejų, susijusios su dokumento turiniu, taip pat su konkrečiomis aplinkybėmis, susijusiomis su pareiškėju ir dokumentų bei turimos informacijos neatitikimu. Administracijos darbuotojai nėra apmokyti nustatyti dokumentų suklastojimo požymių, susijusių su dokumento forma. Tokiais įtariamais klastojimo atvejais be išimties turėtų būti tikrinamas vairuotojo pažymėjimo autentiškumas ir, esant pagrindui, nustačius, kad galimai yra nusikalstamos veikos požymių, apie tai pranešama teisėsaugos institucijoms bei taikomos sankcijos. Siekiant valdyti korupcijos rizikos veiksnius, būtina ir toliau taikyti kryžmines patikras naudojant duomenų bazes, patikras vietoje ir veiklos koordinavimo su policijos ir (arba) kitomis įstaigomis galimybes tam, kad būtų pašalintos arba patvirtintos abejonės dėl dokumento, užtikrintas tinkamas administracinių paslaugų teikimas. Vidaus reikalų ministerija yra Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registro valdytoja, o VĮ „Regitra“ kompetencijai priskirta kaupti duomenis apie išduotus motorinių transporto priemonių vairuotojo pažymėjimus³⁶. Šiuo metu yra teikiamos užsieniečių prisegtų vairuotojo pažymėjimų kopijos IS „Keltra“, kaip nurodyta aukščiau, Administracija netikrina, nes neturi techninių galimybių operatyviai patikrinti autentiškumo, kas vertintina ydingai antikorupciniu požiūriu. Manytina, kad bet kuriuo atveju, prieš teikiant pranešimą, duomenys dėl asmenų, siekiančių gauti Leidimus, pirmiausia turėtų būti sutikrinami / turėti sąsają su Europos Sąjungos vairuotojo pažymėjimų tinklu, Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių vairuotojų registru, o nesant techninių galimybių dokumentuose įrašytus duomenis patikrinti naudojant su eismo saugumo sritimi susijusius registrus, valstybės informacines sistemas, duomenų bazes ir Europos Sąjungos vairuotojo pažymėjimų tinklą, turi būti nustatyta aiškesnė duomenų naudojimo ir gavimo tvarka ir (ar) praktika kreiptis į VĮ „Regitra“ dėl pateiktų vairuotojo pažymėjimų autentiškumo patvirtinimo iki Leidimo išdavimo arba iš karto po to.

Lietuvos Respublikoje išduotas leidimas vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklą yra profesinė vežimo kelių transportu veikla³⁷. Svarstyтина, ar trečiųjų šalių vairuotojai išmano Lietuvos kelių eismo taisykles, tinkamai susipažinę su Lietuvoje pavežėjų veiklą

³⁴ 2023 m. rugpjūčio 22 d. Administracijos Teisės ir rizikų valdymo skyriaus raštas Nr. 15B-5871.

³⁵ Pavyzdžiui, prašymo Reg. Nr. 301PT-6167.

³⁶ SEAKĮ 10 str. 5 d. 2 p.

³⁷ Kelių transporto kodekso 8 straipsnis.

reglamentuojančiais įstatymais ir poįstatyminiais teisės aktais. Remiantis Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 8² ir 181 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto aiškinamajame rašte³⁸ nurodyta informacija, kvestionuotina, ar trečiųjų šalių vairuotojai, kurių yra beveik penktadalis (19,0 proc.) visų asmenų, besikreipusių dėl pavėžėjimo leidimo išdavimo, gali vairuoti saugiai, neįgiję vairuotojo pažymėjimo pagal ES priimtas taisykles, ar jie atitinkamai ES taisykles žino ir supranta.

Kiek susiję su profesinės kompetencijos pagrindimu, dėl profesinės kompetencijos egzamino laikymo taksi licencijos turėtojams poreikis svarstomas ir Norvegijoje³⁹. Siekiant, kad būtų atnaujintos / įgytos žinios pavėžėjo darbui būtinais klausimais, svarstyta dėl profesinės kompetencijos įgijimo (atitinkamai kursai ir (ar) egzaminas) poreikio ir Lietuvoje. Kaip nurodyta 2023 metų rugpjūčio 10 d. Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 8² ir 18¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto aiškinamajame rašte⁴⁰, „Transporto saugos administracijos duomenimis, 3 788 asmenys, kurie kreipėsi dėl pavėžėjimo leidimo išdavimo, pateikė trečiosios šalies vairuotojo pažymėjimą. Tai sudaro beveik penktadalį (19,0 proc.) visų asmenų, besikreipusių dėl pavėžėjimo leidimo išdavimo. <...>. Pažymėtina, kad tik per vieną sostinės policijos 2023 m. kovo 30 d. atliktą tikslinį patikrinimą buvo nustatyti 6 pažeidimai iš 25 patikrintų automobilių, kuriais teikiamos keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais paslaugos. Bendroje eismo įvykių statistikoje pavėžėjimo ir taksi leidimų turėtojų sukelti eismo įvykiai nėra fiksuojami, tačiau VŠĮ Transporto kompetencijų agentūros (atlikus įskaitinių eismo įvykių analizę) duomenimis, 2021 m. eismo įvykiuose, kuriuose dalyvavo pavėžėjimo ar taksi leidimų turėtojai, buvo sužeisti 3, o 2022 m. – 5 asmenys;“.

Taip pat abejonių dėl teisinio reguliavimo nuoseklumo bei pakankamumo, reglamentuojamos procedūros efektyvumo bei skaidrumo kelia Taisyklių nuostata, kad vairuotojas keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais veiklos vykdymo metu privalo turėti ir valstybinę kelių transporto priežiūrą ir kelių transporto kontrolę vykdančiams pareigūnams reikalaujant pateikti: Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ne mažiau kaip prieš vienus metus išduotą dokumentą (pažymą arba išrašą) dėl teistumo (neteistumo) bei Respublikinio priklausomybės ligų centro ne mažiau kaip prieš vienus metus išduotą medicininę pažymą, o praktikoje išduodant Leidimus šių pažymų nereikalaujama ir atitiktis netikrinama. Dokumentų pateikimas, tikrinimas prieš Leidimo išdavimą užimtų nemažai laiko, tačiau nurodytų pažymų pateikimas Administracijai prieš Leidimo

³⁸2023 m. rugpjūčio 8 d. Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 8² ir 181 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto aiškinamasis raštas. Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/8a560001383811eeb4b9a076396dcf81?jfwid=6uss4j5jq>.

³⁹ Prieiga internete: <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/vil-gjeninnfore-kompetansekrav-for-drosjeloyvehavere/id2963690/>

⁴⁰ Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/8a560001383811eeb4b9a076396dcf81?jfwid=1btfdhneq2>

išdavimą administracinės naštos pareiškėjams nedidintų, nes bet kuriuo atveju reikalavimas numatytas įstatyme ir reikalavimų įgyvendinimo tvarka jau numatyta Taisyklėse – turėti galiojančias pažymas su savimi ir pateikti kontrolę vykdančioms pareigūnams.

Skirtingi teisės normų hierarchijos prieštaravimai ir (ar) teisėkūros proceso metu netinkamai įvertinti vidiniai teisės sistemos ryšiai lėmė dviprasmybes ar neaiškumus, teisės normų nesuderinamumą, konkurenciją ir teisės spragas, kas vertintina ydingai antikorupciniu požiūriu. Licencijuojama sritis palikta savireguliacijai ir neužtikrinama atsakinga, sąžininga konkurencinė aplinka, sąžininga transporto sistema, eismo sauga, visuomenės interesų apsauga ir pasitikėjimas institucijų veikla.

3. Turinio ir formos teisėtumo reikalavimai individualiems administraciniams sprendimams: faktinių aplinkybių nustatymo, pagrindimo teisės normomis, motyvavimo pareigos turinio nesilaikymas.

Individualus administracinis aktas (administracinis sprendimas) yra įstatymo normos ar kitų žemesnės galios norminių teisės aktų taikymo priemonė. Naujos redakcijos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje išvardinti anksčiau galiojusioje redakcijoje įtvirtinti bendri reikalavimai: teisinis, faktinis administracinio akto priėmimo pagrindas (5 punktas), motyvacija (6 punktas), sprendimo apskundimo tvarka (7 punktas), pasirašytas jį priėmusio pareigūno (10 straipsnio 6 dalis). Kiti nurodyti reikalavimai papildė administracinio sprendimo turinio struktūrinius elementus (1–3, 8 punktai). Net jeigu viešojo administravimo subjektas naudojasi diskrecijos teise, tai nereiškia, kad jis neturi motyvuoti savo sprendimų. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnyje nustatyti administraciniam aktui keliami reikalavimai yra imperatyvūs. Antai administracinėse bylose yra konstatuota, kad „sprendimo nemotyvavimas negali būti grindžiamas viešojo administravimo subjektui suteikta diskrecija”. Pasak Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo, tai reiškia, kad sprendime nėra nurodytos ginčo konkrečios faktinės aplinkybės, konkretūs teisės aktai (konkrečios normos), nepateiktas teisinis nustatytų faktų vertinimas, nenustatytas juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti. Vienoje iš bylų buvo konstatuota, kad viešojo administravimo subjektas vadovavosi tik bendrosiomis normomis, neaišku, kokių atitinkamų įstatymų normą ar normas taikė, tų normų konkrečiai nesiejo su asmens prašymo motyvais ir reikalavimais⁴¹. Teismas pabrėžė, kad visiškas motyvų nebuvimas pats savaime yra pagrindas panaikinti administracinį aktą, neanalizuojant kitų su tuo susijusių aplinkybių (pvz., motyvų, kuriais viešojo administravimo subjektas grindžia administracinį aktą, kai kyla ginčas teisme).

⁴¹ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2020 m. vasario 12 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-486-575/2020.

2023 m. gegužės 23 d. vežėjas pateikė prašymą⁴² panaikinti su jam nuosavybės teise priklausančiu automobiliu susietus 3 vnt. Leidimų. Paslaugų departamento Klaipėdos skyriaus darbuotojas *a priori* pateikė pranešimą⁴³ apie prašymo netenkinimą, nurodydamas, jog negali panaikinti automobiliams išduotų pavėžėjo leidimų⁴⁴, kad pavėžėjo leidimas gali būti panaikintas tik Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 8² straipsnio 10 dalimi numatytu atveju. Tikrinant administracinį sprendimą VAĮ 8 straipsnio aspektu nustatyta, kad asmuo, kuriam adresuotas aktas, iš esmės negalėjo suvokti (suprasti) priimto sprendimo faktinių ir teisinių pagrindų, jo priėmimo motyvų. Atsakymą parengęs asmuo žinojo tik jam vienam suprantamus atsisakymo vertinti prašyme nurodytus pagrindus, nesukonkretino trūkumų, taip iš esmės apribodamas galimybę asmeniui patikslinti prašymą, kas iš esmės nedera su viešojo administravimo principais. Iš esmės panašiu atveju 2022 m. lapkričio 18 d. pateiktas pranešimas⁴⁵, kurio pagrindu jau priimtas individualus administracinis aktas ir panaikintas Leidimas⁴⁶.

Pareigų, kurias einantiems Administracijos valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, suteikti įgaliojimai pasirašyti išduodamus dokumentus ir siunčiamus raštus, sąraše⁴⁷ įgalioti Paslaugų departamento skyrių vedėjai pasirašyti Sprendimus apie Lietuvos Respublikoje išduoto leidimo vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais taksi ir (ar) pagal užsakymą veiklą galiojimo sustabdymą, leidimo galiojimo sustabdymo panaikinimą ar leidimo galiojimo panaikinimą⁴⁸, o Sprendimus dėl poveikio priemonių taikymo – Priežiūros departamento skyrių

⁴² Reg. Nr. 13B-5773.

⁴³ Reg. Nr. 15B-3690

PRANEŠIMAS APIE PRAŠYMO NETENKINIMĄ

Lietuvos transporto saugos administracija informuoja, jog negali panaikinti Jūsų automobiliams išduotus pavėžėjo leidimus. Pavėžėjo leidimas gali būti panaikintas tik Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 8² straipsnio 10 dalimi numatytu atveju.

⁴⁴ Paslaugų departamento

⁴⁵ Pranešimo Reg. Nr.13B-12769.

⁴⁶ Administracijos Paslaugų departamento Vilniaus skyriaus vedėjos Sprendimas dėl leidimo vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais taksi veiklą galiojimo panaikinimo, reg. Nr. PTE-79.

⁴⁷ Dokumentų valdymo taisyklių priedas.

⁴⁸ Sąrašo 9 p.

viršininkai⁴⁹. Atkreiptinas dėmesys, kad nurodytais atvejais pranešimus teikė ne vežėjai, turintys Leidimus, o tretieji asmenys. Leidimo galiojimo sustabdymas, galiojimo panaikinimas – poveikio priemonės. Vadovaujantis Poveikio priemonių taikymo tvarkos aprašo 4.2 papunkčiu, Paslaugų departamento atitinkamo Paslaugų skyriaus darbuotojas, atlikęs Poveikio priemonių taikymo tvarkos aprašo 3 punkte nurodytus veiksmus, visą su nustatytu pažeidimu ir (arba) teisės akto neatitikimu susijusią informaciją turi perduoti Administracijos Teisės ir rizikų valdymo skyriui (toliau – TRVS). TRVS darbuotojas, išanalizavęs gautus dokumentus, parengia atitinkamą motyvuotą administracinio sprendimo projektą (1, 2 arba 3 priedai) ir jį pasirašo, jei yra įgaliotas Administracijos direktoriaus pasirašyti sprendimus dėl poveikio priemonių (ne)taikymo, arba teikia jį pasirašyti Administracijos direktoriaus įgaliotam asmeniui. Tolesni veiksmai nurodyti 6 punkte: įtraukiamas veiklos priežiūrą vykdomas Administracijos struktūrinio padalinio vadovas, kuris paveda pavaldžiam darbuotojui prižiūrėti administracinio sprendimo dėl poveikio priemonės taikymo vykdymą, Administracijos atitinkamas administracines paslaugas teikiančio struktūrinio padalinio vadovas, kuris paveda pavaldžiam darbuotojui VAI nustatyta tvarka ir terminais įrašyti duomenis į atitinkamas valstybės informacines sistemas ar registrus <...>. Aukščiau nurodytu atveju⁵⁰ Paslaugų departamentas panaikino leidimo galiojimą, t. y. pritaikė poveikio priemonę nesivadovaudamas poveikio priemonių taikymo tvarka. Taip pat kvestionuotinas nurodytas pagrindas – vadovautis Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 8² straipsnio 4 dalimi ir 8² straipsnio 10 dalies 1 punktu, Leidimų vežti keleivius už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi išdavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2011 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 3-768 „Dėl Leidimų vežti keleivius už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą ir lengvaisiais automobiliais taksi išdavimo taisyklių patvirtinimo“, 12 punktu. Vežėjas, turintis leidimą, pateikęs KTK 8² str. straipsnio 6 dalyje nurodytą pranešimą leidimus išduodančiai institucijai, atitiko šio straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus iki tam tikro momento. KTK 8² straipsnio 7 d. numatyti atvejai, kai vežėjas įspėjamas apie galimą leidimų galiojimo sustabdymą, tarp kurių numatyta „paaiškėja, kad leidimo turėtojas nevykdo leidime nurodytos veiklos ilgiau kaip vienus metus ir nesikreipė į leidimą išdavusią instituciją dėl leidimo galiojimo sustabdymo arba panaikinimo“. Taigi, nagrinėjamu atveju matyti, kad vežėjui Leidimas buvo išduotas 2021 m. vasario 24 d., transporto priemonės valdytojo pranešimas pateiktas 2022 m. lapkričio 18 d., pranešimo Nr. 13B-12769, taigi, pagal pateiktą informaciją pranešime negalima tvirtinti, kad vežėjas pateikė neteisingus duomenis dėl Leidimo gavimo. Svarstyтина, ar kitų

⁴⁹ Sąrašo 43 p.

⁵⁰ Administracijos Paslaugų departamento Vilniaus skyriaus vedėjos Sprendimas dėl leidimo vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais taksi veiklą galiojimo panaikinimo Reg. Nr. PTE-79

asmenų, t. y. ne vežėjų pateiktų prašymų / pranešimų pagrindu turėtų būti naikinami leidimų galiojimo terminai, nepateikiant nuomos sutarties nutraukimą grindžiančių dokumentų, be kita ko, svarstyta dėl pasirinktos poveikio priemonės proporcingumo, atsižvelgiant į pažeidimo svarbą ir skaičių, nes įstatyme už veiklos nevykdymą ilgiau kaip vienus metus numatytas Leidimo galiojimo sustabdymas, o šiuo atveju Leidimo galiojimas panaikintas be įspėjimo dėl Leidimo galiojimo sustabdymo. Veiklos sustabdymas yra kraštutinė priemonė, kuri turėtų būti taikoma tik esant šiurkštiems veiklos pažeidimams, keliantiems grėsmę keleivių ar visuomenės saugumui. Praktikoje iš asmenų, siekiančių gauti Leidimus, nereikalaujama pateikti dokumentų, įrodančių, kad lengvąjį automobilį, kuriuo vykdoma pavėžėtojo veikla, valdo teisėtu pagrindu.

Tam tikrų normų ar rodiklių neapibrėžtumas sudaro sąlygas skirtingai jas taikyti ir vertinti licencijuojamos veiklos priežiūros metu. Tikrintojams išlieka galimybė piktnaudžiauti ir šias normas skirtingai taikyti skirtingų subjektų atžvilgiu, skirtingai interpretuoti, prašyti įgyvendinti papildomus reikalavimus, vilkinti priežiūros terminus. Tais atvejais, kai teikiamas pranešimas / prašymas Leidimų galiojimą sustabdyti / panaikinti ne paties vežėjo, t. y. Leidimą turinčio asmens prašymu ir nustatoma, kad asmuo galimai pažeidė ir (arba) neatitinka teisės aktų reikalavimų, už kuriuos Administracija gali ir (ar) turi taikyti poveikio priemones, administracinių sprendimų priėmimas turėtų būti priskirtinas ne Paslaugų departamento skyrių kompetencijai, o Priežiūros departamento skyriams. Administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys VAĮ nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus.

Informacinėje sistemoje „Keltra“ matyti, pavyzdžiui, tokie sprendimai: „Sprendimo apibūdinimas“: „Nenurodyta transporto priemonė. Pakartotinai teikiant prašymą, valstybės rinkliavos (8 Eur) mokėti nereikia.“⁵¹; „Nėra pridėta paslauga dėl konkretaus automobilio naudojimo.“⁵²; „Asmuo neįvykdė prievolės pateikti deklaracijas.“⁵³ Kaip nurodyta aukščiau, pažymėtina, kad tinkamas motyvavimas apima ne tik tinkamą teisinio pagrindo nurodymą ir taikymą, bet ir reikalavimą nurodyti pagrindinius faktus. Pareigos nustatyti juridinių faktų visetą, būtiną ir pakankamą teisės normai taikyti, nesilaikymas nedera nei su gero administravimo principo, nei su VAĮ 10 straipsnio imperatyvais, nepakanka motyvuoti vien teisės normų išvardijimu, nenurodant, kaip pasireiškė neatitiktis.

⁵¹ Prašymo Reg. Nr. 401PT-2393

⁵² Prašymo Reg. Nr. 301PT-6090

⁵³ Prašymo Reg. Nr. 401PT-2421

Pranešimą apie atmetą Leidimo išdavimą užsakovas gauna SMS žinute arba el. paštu. Kadangi SMS žinutės ilgis ribojamas, priežastis nenurodoma. Priežastį mato tie, kurie apie paslaugos įgyvendinimą yra informuojami el. paštu. Kaip nurodoma Administracijos tinklapyje⁵⁴, taip pat apie paslaugos netenkinimo priežastį sužinoti galima paskambinus LTSA konsultacijų telefonu. Neaišku, kodėl asmuo privalo kreiptis su bendro pobūdžio prašymu suteikti konsultaciją dėl jo atžvilgiu priimamo administracinio sprendimo (ne)suteikti administracinę paslaugą. Pareiškėjas kreipiasi į viešojo administravimo subjektą, prašydamas jam suteikti administracinę paslaugą (ne konsultaciją) – įvertinti atitiktį reikalavimams ir išduoti leidimą, neaišku, kodėl šios skirtingos paslaugų rūšys nepagrįstai sutapatinamos. LTSA konsultacijų telefonu teikiama informacija apie institucijos veiklą ir konsultuojama institucijos kompetencijos klausimais, išskyrus atvejus, kai dėl keliamų klausimų sudėtingumo (specifiškumo) ar kompleksiskumo asmenį turi konsultuoti kiti institucijos valstybės tarnautojai ar darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, turintys reikalingą kompetenciją. Konsultavimas LTSA veiklos klausimais vykdomas per 1 ir 2 lygio konsultantus. Esant poreikiui, 1 lygio konsultantai nukreipia paklausimus individualiai konsultacijai, kai klausimas susijęs su konkrečiu prašymu, raštu ar pažeidimu, kai nagrinėja konkretus specialistas. Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, atsakingų už ūkio subjektų konsultavimą Lietuvos transporto saugos administracijoje, sąrašas patvirtintas Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2021 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2BE-366 „Dėl Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, atsakingų už ūkio subjektų konsultavimą Lietuvos transporto saugos administracijoje, sąrašo patvirtinimo“. Pagal nustatytą tvarką⁵⁵, kai pirmojo lygmens konsultantas negali suteikti konsultacijos, nes atsakymo į pateiktą klausimą nėra konsultacijų medyje, ar neturi duomenų apie konkrečią Administracijos teikiamą paslaugą, besikreipiantį asmenį ne vėliau kaip per dvi darbo dienas nuo kreipimosi dėl konsultacijos nukreipia pas antrojo lygmens konsultantą pagal

5. Gavau pranešimą, kad paslauga netenkinama, bet SMS žinutėje nenurodyta netenkinimo priežastis. Kur ir kaip ją galiu pamatyti?

Pranešimą apie atmetą leidimo išdavimą užsakovas gauna SMS žinute arba el. paštu. Kadangi SMS žinutės ilgis ribojamas, priežastis nenurodoma. Ją mato tie, kurie apie paslaugos įgyvendinimą yra informuojami el. paštu. Taip pat paslaugos netenkinimo priežastį sužinoti galima paskambinus **LTSA konsultacijų telefonu**.

Atnaujinta: 2022 07 26

⁵⁴ <https://itsa.lrv.lt/lt/duk/keleiviu-ir-kroviniu-vezimas/keleiviu-vezimas>

⁵⁵ Konsultavimo Lietuvos transporto saugos administracijoje tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos transporto saugos administracijos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 13 d. įsakymu Nr. 2BE-219 „Dėl Konsultavimo Lietuvos transporto saugos administracijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ 16,17 punktai.

kompetenciją. Antrojo lygmens konsultantas privalo teikti konsultaciją pagal kompetenciją. Jeigu besikreipiančiam asmeniui nėra galimybės iškart atsakyti (reikia detalesnės analizės, papildomo tyrimo ar duomenų rinkimo), pirmojo lygmens konsultantas informuoja, kad atsakymas bus pateiktas vėliau besikreipiančio asmens nurodytu telefonu, elektroniniu paštu, arba pasiūlo asmeniui pateikti klausimą raštu. Tokiu atveju atsakymas pateikiamas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo klausimo pateikimo dienos.

Prašymų nagrinėjimo taisyklėse⁵⁶ nurodoma, kad *atsakymai* į prašymus parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį, tai yra: „į prašymą suteikti administracinę paslaugą – išduoti leidimą (licenciją), dokumentą, jo kopiją, nuorašą ar išrašą, patvirtinantį tam tikrą juridinį faktą, – atsakoma suteikiant prašomą administracinę paslaugą arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys.“, „į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti“. Taigi, tuo atveju, jei įpareigojamas pareiškėjas pašalinti trūkumus, tačiau tokių sprendimų motyvai pareiškėjui nenurodomi, todėl nesuprantami, nes pareiškėjas, jo manymu, pateikė visą turimą informaciją, tik gavęs prašomus pateikti duomenis (priežastis dėl Leidimo neišdavimo), pareiškėjas galėtų paduoti patikslintą prašymą. Be kita ko, pareiškėjas negali ginčyti sprendimo, kurio nėra gavęs. Leidimų neišdavimo, Leidimų galiojimo panaikinimo sprendimų nepakankamas motyvavimas antikorupciniu požiūriu vertintinas ydingai.

5. Siūlomos rizikos mažinimo ir nustatytų jos veiksmų pašalinimo priemonės:

Nr.	Priemonės aprašymas	Atsakingas subjektas:	Įvykdymo terminas:
1.	Organizuoti mokymus ar taikyti alternatyvias priemones (parengti rekomendacines gaires) apie suklasotų dokumentų aptikimą ir veiksmus identifikavus galimai suklasotus dokumentus.	Teisės ir rizikų valdymo skyrius	2024 m. IV ketv.
2.	Įtariamais klastojimo atvejais be išimties skatinti darbuotojus informuoti Teisės ir rizikų valdymo skyrių dėl galimų dokumentų klastojimo atvejų (naujienlaiškiai, informaciniai pranešimai, rekomendacijos, kitos alternatyvios prevencinės priemonės).	Teisės ir rizikų valdymo skyrius	2024 m. II ketv.

⁵⁶ Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“.

	Pateikti rekomendacijas dėl veiksmų, kurie turi būti atliekami nustatčius galimo dokumento klastojimo atvejį.		
3.	Inicijuoti teisės aktų normų nesuderinamumo ir teisės aktų spragų, kiek tai susiję su Lietuvos Respublikoje išduodamų leidimų vykdyti keleivių vežimo už atlygį lengvaisiais automobiliais pagal užsakymą veiklą, pašalinimą.	Paslaugų departamentas / Teisės ir rizikų valdymo skyrius	2023 m. IV ketv.
Kitos pastabos:			
1.	Nėra		
2.	Nėra		